

PATRIOTUL

ORGAN DE LUPTĂ PATRIOTICĂ ANTIFASCISTĂ

Redacția și administrația
ARAD, Bul. Reg. Ferdinand 5.

Apare sub conducerea unui comitet
Redactor responsabil: PETRE BELE

TELEFON 14-84

Răspundere

Regimul de teroare hitlerist-antonescian a cauzat răni adânci pe moravurile colectivității sociale. Agenții fasciști, stăpâni de viață și moarte au sorbit cu o plăcere sadică durerile și chinurile nefericitelor victime, și nu a existat nicio măsăvenie, care să le fi potolit pofa lor bolnăvicioasă.

Accasta cruzime fascistă va fi-gura pe cele mai negre pagini ale istoriei — și fiecare cetățean cins-tit se va rușina, gândindu-se la ele.

Din ziua de 23 August o nouă era s'a deschis pentru poporul nostru. Lupta noastră contra hitlerismului cotropitor se apropie cu pași repezi spre victorie. Eliberarea Ardealului de Nord este garantată de Armatele Române-Sovietice. Contururile unei viitor mai bun și a unei păci drepte apar la orizont.

Nu ne miră faptul că elemen-tele fasciste conturbă acțiunea de democratizare a Poporului Ro-mân. Nu am crezut niciodată că acești indivizi peste noapte vor deveni cetățeni pașnici ai colec-tivității umane. Este curios însă faptul că persoanele în drept, fie din incapacitate, fie din pasivi-tate intenționată, nu iau nicio măsură pentru curățirea vieții publice de elementele fasciste ale fostului regim dictatorial, cari și azi sunt menținuți în diferite pos-turi de conducere.

Aceste elemente periclitează și împiedecă punerea în aplicare a principiilor democratice. La executarea muncii de folos obștesc nu sunt recrutate elemente din diferite straturi sociale, ele cad și azi în sarcina proletariatului de la periferiile orașului. Atâta vreme cât ură contra naționalităților de către agenți fasciști se face și azi sistematic și nestingherit. Rechi-ziționarea bunurilor și locuințelor se efectuează exclusiv în dauna locuitorilor săraci ai perife-riilor, pe când locuințele mare și comode ale burgheziei sunt cru-tate aproape în întregime.

Până când se poate tolera sa-botarea principiilor democratice? Până când mai suferim de pe urma acestor activități subterane fasciste?

Când se vor trezi la realitate acești factori responsabili, obser-vând pericolul pe care îl prezintă acești trădători pentru libertățile democratice atât de greu câști-gate?

Până când se mai poate tolera aceasta stare de iresponsabilitate? Până când vor mai activa foștii legionari și exponenți cei mai activi ai regimului Antones-cu în posturile lor? Cum se poate

Înaintarea trupelor sovietice în Iugoslavia tinde la încercuirea Ungariei

Ofensiva sovietică contra Budapestei e așteptată pentru fiecare moment

Pornirea ofensivei sovietice se așteaptă pentru fiecare moment. Comandamentul militar germa-no-maghiar dă semne de despera-tă nervozitate. În locul unei ac-țiuni defensive bine pusă la punct, comandamentele militare din Ungaria fac încercări nesoco-tite de a opri sau măcar pentru a stăvilii vremelnice mult așteptată ofensiva sovietică.

Din examinarea situației mili-tare se poate deduce că în ultimele două săptămâni comandamentul sovietic n'a intenționat decât regruparea forțelor sale în vederea vii-toarei ofensive a Armatei Ro-șii contra Ungariei.

Această presupunere este întări-tă și de înaintarea trupelor sovie-tice în Iugoslavia. După cum ob-servă colonelul Voroniev, coman-tatorul militar al postului de Ra-dio Moscova, aceste acțiuni mili-tare tind la încercuirea Ungariei din Sud și la izolarea completă a forțelor hitleriste din Balcani. În cursul zilei de ieri

trupele rusești, care au cură-țit Banatul românesc de infil-trările germane, au ocupat Bela-Tarcva (Biserica Albă), Vârșet și Veliki-Becikerek, a-jungând la 60 km. de Belgrad.

Comunicatul marelui stat ma-jor din București vorbește de pă-trunderi germano-maghiare la data de 1 Octombrie. Deși elemen-tele fasciste și legionare au în-cercat să samene panică în rân-durile populației arădane, chiar Radio Budapesta recunoaște că lupta în acest sector se dă pe linia Mezöhegyes-Sarkad, adică mult dincolo de hotare, pe terito-riul maghiar. Dușmanii poporu-lui nostru încearcă să defaimizeze armata noastră și forța trupelor sovietice. Ei speculează lipsa pre-

gătirii militare și tactice a cetă-tenilor.

Realitatea este următoarea: micile și neînsemnatele infil-trări au fost respinse sânge-ros pentru inamic, iar trupe-le noastre alături de cele so-vietice au ocupat două locali-tăți în Ungaria,

una la 14 km. spre Vest de Makó, Rakos, alta la 16 km. Nord de Battonya. Înaintarea realizată la Makó, se întâmplă în toiul con-traatacului maghiaro-german, în-treprinsă acum 4 zile pentru re-cucerirea localității.

Din surse militare maghiare se anunță că trupele sovietice de dincolo de Makó au primit noi în-tăriri blindate. Comunicatele ger-mane vorbesc de „retrageri elas-tice” în acest sector în urma ata-curilor sovietice. La Moscova in-formația de mai sus cu privire la o pretinsă ofensivă sovietică nu este întărită.

În sectorul Salonta, ungurii vorbesc de lupte sângeroase.

Și în cursul emisiunii de eri seară speakerul dela Radio Buda-pesta a fost tulburat de vocea u-nui patriot maghiar, care a spus între altele: „Ce va fi mâine cu noi? Ce va rămâne din armata 3-a de honvezi, după ce armatele 1-a și 2-a maghiare au fost mă-cinate de armata roșie la Voro-nej și la trecătorile Carpaților? Honvezi! Totul este pierdut! N'a-vem nevoie de astfel de comu-nicate militare.

Adevărul este că armata ma-ghiară este peste tot în re-tragere!”

Din cele de mai sus reese că pătrunderile maghiare, care ar amenința Aradul există numai în halucinațiile strategice a agen-ților horthyști și hitlerști de aici. Situația Ungariei e disperată.

Numai este capabilă nici de ac-țiuni locale. Budapesta este ame-nințată din Sud — unde forțele sovietice și ale mareșalului Tito se regrupează pentru atacul final — din răsărit, unde trupele noas-tre dețin Gyula, Battonya, Csa-nádpalota, Makó, Földeák, Ra-kos și alte localități de pe terito-riul maghiar. Din Nord unde tru-pele sovietice atacă pe un front larg dela pasul Dukla, Jablonița prin Borșa până la Târgu-Mureș.

Dar Ungaria și regimul feudal de acolo mai este amenințată și de dinlăuntru.

Partizanii români, împreună cu adevărații patrioți ma-ghiari, luptă împotriva regi-mului horthysto-hitlerist. Gre-vole, sabotajele și demonstra-țiunile muncitorești se în-lanț.

Guvernul Lakatos face eforturi disperate pentru a opri manifes-tațiile de pace ale patrioților ma-ghiari. Eri muncitorimea ma-ghiară din Budapesta a demons-trat pentru încetarea ostilităților contra Rusiei Sovietice și a alia-tei ei, România. Lozinca lor este: Nu vrem bacșișuri, ci vrem pace!

• Primarul general al Bucureștilor pentru sindicalizarea funcționarilor municipali

D. general V. Dombrovsky, primarul general al Capitalei, în fața unei delega-ții a făcut următoarea declarație:

— Sunt pentru o desăvârșită libertate de organizare și sindicalizare a funcțio-narilor municipali. Ca și în trecut, voiu fi și acum alături de dvs. cu fapta, cu gândul și cu inima caldă.

Eroii dela Varșovia au capitulat

Varșovia a căzut. După lupte eroice de 62 zile apărătorii Var-șoviei au capitulat și au fost si-liți să predea orașul trupelor nemțești. Capitulara a fost ho-tărâtă numai când ultimul glonț de armă a fost tras. Toate alimen-tele lipseau, nicio speranță nu mai era de a fi ajutați dinafară. Capitulara se datorește trădării generalului Bohr Komorovschî, căruia i-a fost interzis să pornea-scă lupta, dar el nesocotind ur-mările catastrofale a răscăleii timpurii, a târât la moarte mii de polonezi.

S'a votat decretul lege pentru purificarea presei de elemente fasciste

Consiliul de miniștri a aprobat decretul lege înaintat de către N. Nicolescu-Buzești, ministrul de externe, referitoare la purificarea presei de elementele fasciste. În conformitate cu decretul lege de

mai sus vor fi desființate toate elem-entele din presa românească cari au activat în slujba intereselor fasciste-legionare și au desfășurat o activitate în interesul re-gimului trecut.

tolera ca un dr. Coțoiu Romuald, fost legionar și președinte al So-cietății Româno-Germane să mai funcționeze în calitatea de șef medic al Serviciului Sanitar?

În urma actului istoric din 23 August chestiunea răspunderilor nu poate fi numai o frazeologie goală.

I. Bogdan

Correspondențe

Gărzi Naționale Patriotice

Evenimentul istoric din 23 August 1944 a pus capăt regimului de jaf și de asuprire și a pus bazele unei Români democratice. Lupta contra fascismului coto-pitor nu s'a terminat încă și în momentul actual, când ostașii noștri cot la cot cu Armata Roșie își varsă sângele pentru libertățile democratice, fiecare cetățean cinstit are suprema datorie de a se alătura acestei lupte. Alăturarea satelor la lupta contra fascismului se manifeste tot mai accentuat prin înființarea Gărzilor Naționale Patriotice.

Din două sate bihorene am primit scrisori, cari ne aduc știrea îmbucurătoare despre alcătuirea Gărzilor. În ziua de 10 Septemvrie în comuna Tăut a luat ființă Garda Națională Patriotică, având comitetul de conducere compus din următorii membri: Lazăr N., Tarnica Gheorghe, Sudri-ghean Ioan, Matuț Ioan, Rijeau Ion, Roman N., Gavriș Mihai, Tirban Gheorghe, Popa Petre, Gavriș Iosif, Pora Vasile, Moț Gheorghe, cioban, Todnica Ioan Iancului, Pop Ioan, Matit Ioan, Gavriș Ioan, Sudrihan Gheorghe Lupului, Moț Floare, Cios Petre, Gavriș Iosif, Moț Gheorghe, Bul Teodor, Gavriș Ștefan, Marcaș Dumitru, Pop Iosif. Tot în ziua de 10 Septemvrie 1944 în comuna Tănașd deasemenea s'a înființat Garda Națională Patriotică, având următorul comitet de conducere: Coș Mihai, Balas Petru, Marcaș Teodor, Astilean Florian, Petrușan Ipan, Marcaș Mihai, Marța Florian, Coș Ioan, Samuila Nicolae, Morgovan Ioan, Pătrușan Mihai, Fleștea Vasile, Pacla Mihai, Pătran Gheorghe, Lupaș Petru și Popa Floare.

Inițiințarea Gărzilor Naționale Patriotice în cele două sate bihorene nu sunt cazuri izolate. În toate comunele este în curs munca de organizare a acestor gărzi, cari vor însemna în viitor cheazășia libertăților democratice și asigurarea intereselor țărăni-mii.

Trupele sovietice au ocupat insula Dagö

La Turnu-Severin trupele so- vietice au înregistrat noui succe- se.

Trupele bulgare luptă acum sub comanda sovietică.

Trupele grecești au curățit par- tea sudică a Greciei până la Ca- nalul Korinth. Aici nemții au în- cercat să fugă pe calea aerului, dar multe avioane de transport au fost doborâte.

Pe frontul de Răsărit, insula estoniană Dagö a fost ocupată de trupele sovietice. Aici germarii au fost în situația grea din cauza inundațiilor provocate de bom- bardarea digurilor. În golful Ri- ga avioane aliate au scufundat 26.000 tone de vase inamice.

ELEVII EVREI de curs secun- dar din localitate cu scopul de a-și apăra drepturile democratice au inițiat o întrunire, care va a- vea loc azi, orele 10, în localul V. E. D.

Tipografia Lovrov, Arad

Ardealul, simbolul luptei pentru libertate și democrație

În decursul istoriei, problema Ardealu- lui n'a avut numai un caracter intern ardelene, ci s'a extins peste această li- mită, având o importanță și de ordin in- ternățional.

Caracterul demografic al Ardealului, cu mase importante de români și ma- ghiari, a scos problema națională pe pri- mul plan al preocupărilor politice și so- ciale. De felul cum a fost tratată și re- zolvată această problemă, de felul cum au fost apropiate sau depărtate cele două popoare conlocuitoare, a depins în mă- sură covârșitoare libertatea, pacea și bu- năstărea pe meleagurile ardelene.

Fascismul german, în colaborare cu a- genții săi din Ungaria și România, a dus în cursul anilor o politică de învrăjbire sălbatică între popoarele conlocuitoare din Ardeal, reînviind și folosind principiul reacționar al curților imperiale habsbur- gice de la Viena. Pe învrăjbire și com- binație. Pe toate căile au alimentat și au călătat să crească condiții de nemulțumiri naționale în sânul maselor maghiare și ură sovină în mijlocul românilor arde- leni. Scopul esențial era împiedecarea înfrățirii celor două popoare pe linia co- munității de interese, adică împiedeca- rea ca Ardealul să devină o fortăreață antihitleriste a păcii și libertății popoa- relor.

După dictatul de la Viena, conținutul diversionist al politicii fasciste-hitleriste în problema Ardealului, a devenit și mai evident. În scopul războiului tâlhăresc duplicitatea politicii hitleriste n'a mai găsit limite și a fost dusă cu un cinism și o brutalitate rar întâlnită până atunci. Hitler promitea urgurilor Ardealul de Nord, românilor Ardealul de Nord în fiecare moment, când era vorba să sloar- că bunurile materiale și umane ale ce- lor două națiuni, pentru interesele sale războinice. Agenții săi, Horthy și Anto- nescu, ca servitori fideli au difuzat du- plicitatea hitleristă sub masca „împlini- reei năzuințelor naționale”, trimițând la moarte sute de mii de bărbați din țările lor.

Ziua de 3 August a încheiat acest ca- pitol nenorocit și rușinos în istoria Ar- dealului și a început un nou capitol me- nit să cuprindă paginile de glorie pen- tru libertate și pace a popoarelor conlo- cuitoare.

Armatele eliberatoare sovietică și ro- mână, strivise în calea lor bandele fas- ciste germane și maghiare. Drapele li- bertății flăcău pe culmile Carpaților, pe plaiurile ardelene.

Ardealul nu mai este și nu va mai pu- tea fi focarul desbinării și al urii între popoare.

Ceasul de față însă în lupta pentru eli- berarea Ardealului cere toată seriozita- tea și privirea sinceră a problemei, fără fugarism politic alimentată de intere- sele șovine atât de apropiate spiritului fascist. Din lozincă lansată de anumite cercuri șovine „sânge pentru sânge” nu poate rezulta altceva decât crearea noulor condiții de ură și desbinare. Cei cari pornesc spre Ardealul cu aceste lo- zinci servesc în mod fatal interese străi- ne de dezideratele de libertate ale Ar- dealului.

Noi am pornit spre Ardeal ca purtă- tori ai noulor vremuri ale democrației. Lupta noastră se îndreaptă, înainte de toate, contra bandelor fasciste germano- maghiare și pentru curățirea completă a Ardealului de Nord de coto-pitorii fas- ciști.

În spiritul principiilor democratice trebuie să eliberăm Ardealul cu ajutorul glorioasei Armate Roșii. În acest spirit trebuie să rezolvăm toate problemele Ar- dealului. Poporul român va îndeplini ast- fel un mare act istoric, nu numai în in- teres propriu, dar și în interesul păcii și libertății popoarelor din bazinul dună- rean și Balcani.

Armatele eliberatoare luptând în Ar- dealul de Nord, trebuie să simtă în spa- tele lor sprijinul total al întregului po- por român unit în Frontul Unic Națio- nal Patriotic, cu aparatul de stat cură- țat definitiv de elementele fasciste și pro- fasciste. Acest drum ni-l arată Comitetul Central al Partidului Comunist din Ro- mânia în manifestul său din 21 Septem- vrie 1944.

Pășind pe meleagurile ardelene să fim necrutători față de dușmanul fascist, dar nu putem să transformăm lupta noastră mărețată într-o luptă sovină așa cum ar dori o cercuri reacționare și profasciste. Masacre șovine ar duce apă la moara criminelor fasciști maghiari și germani, spre scăparea lor.

Fasciștii maghiari trebuie să plătească fără milă toate crimele lor bestiale, să- vârsite contra populației românești din Ardealul rob de patru ani. Nici un act de teroare, de crimă și samavolnicie nu poate să rămână nepedepsit. Criminalii trebuie să răspundă până la unul pentru faptele lor.

Frații noștri ardeleni în Ardealul rob trebuie să susțină pe toate căile lupta eli- beratoare a Armatei Roșii și a Armatei Române. Lupta partizanilor ardeleni tre-

bue să cuprindă tot dosul frontului ma- ghiar și german, lovind în spate pe co- tropitorii hitleriști și fasciști unguri, dus manii de moarte ai libertății și dreptății ardelene.

„Muncitorii, țărani, intelectuali unguri trebuie să se alătore luptei Armatei Roșii și Armatei Române, împotriva dușmanu- lui comun, hitlerismului, pentru că aceasta este lupta pentru propria lor eliberare de sub jugul coto-pitorilor germani”. (Din manifestul Comitetului Central al Partidului Comunist din România).

Ei trebuie să contribuie cu toate for- tele la demascarea, predarea și pedep- sirea tuturor criminalilor fasciști și pro- fasciști maghiari. Astfel vor câștiga în- crederea armatelor eliberatoare, astfel vor găsi sprijinul forțelor democratice din România.

Lupta poporului român pentru elibera- rea Ardealului, este lupta sfântă de îm- plinirea unei mari misiuni democratice. Această luptă trebuie să se desfășoare în spiritul marilor luptători ai cauzei liber- tății ardelene: Doja și mai târziu, Horia, Cloșca și Crișan.

Ardealul este simbolul luptei pentru li- bertate și democrație.

Ardealul își va recâștiga libertatea în cadrele unei Români libere, independen- te și democratice.

Platforma Partidului Comunist azi va fi desbatută de Blocul Democrat, organizația Arad

Platforma Partidului Comunist, după cum se știe, a fost predată tuturor par- tidelor componente ale Blocului Națio- nal Democrat, cu scopul aderării la a- ceastă platformă. La Arad, Blocul Na-

țional Democrat, organizația locală azi- zine ședința pentru desbaterea platfor- mei, la care vor fi reprezentate cele pa- tru partide politice din localitate.

Cum se procedează în Franța cu trădătorii?...

Curtea marțială din Lausere (Franța) a condamnat ieri la moarte pe prefectul și comandantul jandarmilor din acea regiune, scuzați de înaltă trădare, fiind- că au colaborat cu autoritățile germane de ocupație. Ei au fost executați. La 11 Octomvrie va începe în fața curții mar- țiale din Lyon judecarea inspectorului de poliție Quisnaque, cunoscut sub nu- mele de „șeful Gestapoului francez”, acu- zat de asasinarea fostului ministru Geo- rge Mandel.

În același timp în Franța vor fi confis- cate bunurile dobândite în mod ilegal sub ocupația hitleristă. D. Lacoste, ministrul producției industriale, a anunțat că prin- tre reformele economice, pe care guver- nul are intenția să le facă, figurează și rechiziționarea uzinelor Renault, în ve- derea folosirii lor ulterioare, precum și creșterea sub conducerea statului a unei direcții de stat a Uniunii minerilor din departamentele de la Nord și din regiune- na Pas de Calais.

INFORMAȚIUNI

INVITARE. Uniunea Patriotică org. jud. Arad invită și pe a- ceașta cale membrii săi și prie- tenii simpaticizanti să ia parte la consfătuirea ce se va ține Duminecă 8 crt. 1944 în sediul Uniunii din Str. Brătianu 21 la orele 10.30 (întrarea prin Str. Episco- pilor). — Comitetul.

DONAȚI CĂRȚI PENTRU MUNCITORI. Fascismul ne-a ră- pît cărțile — democrația trebuie să ni le redeie. Intinericul erei fasciste a fost iluminat de focul rugilor pe care s'au ars cărțile de căpetenie ale omenirii. Donați cărțile salvate de rugul hitlerist, tineretului muncitoresc. Este da- toria fiecărui om cinstit și demo- crat. Cărțile donate sau date în împrumut organizației s' pot de- pane la sediul UTC din Arad, Str. Cicio-Pop 10.

ÎN ATENȚIA UTC-istilor! Întrunirea plenară a Uniunii Tineretului Comunist va avea loc Duminecă 8 Octomvrie a. c. ora 10 în sediul UTC, Str. Cicio-Pop 14.

TOTI EVREII, proprietarii imobilelor urbane, confiscate prin CNR sunt ru- gați să fie prezenți la consfătuirea ce va avea loc Vineri 6 Octomvrie 1944 ora 10 în localul Uniunii Evreilor Demo- crati, Arad, Bu. Regele Ferdinand No. 6 etaj I (Liceul Evreesc).

ÎN TEATRUL COMUNAL ARAD, în Duminecă, 8 Octomvrie 1944, orele 4 d. m., va avea loc un concert de muzica militară. Programul concertului conține bucăți din muzica populară româno- rusă.

ÎN DORINTA de a reînființa vechea Asociația Voiajorilor, ru- găm pe toți voiajori și agenții să se prezinte la sediul Sindicatului Funcționarilor Particulari din Piața Avram Iancu No. 9 în ore- le de serviciu 10—12 și 4—7 pen- tru întocmirea listelor. Se pot în- scrie și acei voiajori și agenți ca- ri în trecut n'au fost membri A- sociației. Sindicalizarea e de in- teres profesional pentru apăra- rea drepturilor noastre. — Comi- tetul de inițiativă.